

„Micsoda évek voltak!
Az új Ptk. kártérítési joga, a bírói gyakorlat változásai,
szemelvények a joggyakorlatból”

Az egészségügyi szolgáltatók elleni kártérítési perek aktuális kérdései

2023. június 7.

Salamonné dr. Piltz Judit

Sérelemdíj a gyakorlatban

- Nem vagyoni kártérítés „helyett” sérelemdíj?
 - Zökkenőmentes-e a váltás?
 - Mi lesz az „így szoktukkal”?

 - Joggyakorlat-elemzés folyamatban
-

Sérelemdíj a gyakorlatban

- Megsértett személyiségi jog beazonosítása, nevesítése körüli probléma
 - Helytelen gyakorlat:
személyiségi jogsértés megállapítása általában,
vagy még ez sem – szerencsére ritka
-

Sérelemdíj a gyakorlatban

A hátrány léte/bizonyítása

- BH 2020.10.

Hozzá tartozó elvesztéséből eredő nem vagyoni kárigeny alapja a teljes családban éléshez való jog sérelme abban az esetben lehet, ha a károsult igazolta, hogy a káreseményt megelőzően hozzátartozójával a teljes családban éléshez való személyiségi jog által védett szoros, egymást támogató, egymást segítő családi kapcsolat állt fenn; önmagában az együttélés ilyen igényt nem alapoz meg

Sérelemdíj a gyakorlatban

Bagatell sérelmek kérdése

- BH 2016.241.

A személyiségi jogi jogsértés megállapításának nem automatikus következménye a sérelemdíj megítélése. A körülmények bírói mérlegelése adott esetben azt is eredményezheti, hogy a jogsértő nem kötelezhető sérelemdíj megfizetésére

Sérelemdíj a gyakorlatban

Értékelendő szempontok

- BH 2021.74.

Hozzáartozó elvesztése esetén a sérelemdíj mértékének meghatározásakor nem vehető figyelembe az a tény, hogy az elhunyt hozzáartozó hanyatló egészségi állapota miatt már nem vett részt olyan intenzitással a család életében, mint korábban. A család egységét, az összetartozást, a korábban kialakult szoros kötődést a családtag állapotának romlása nem bontja meg.

Sérelemdíj a gyakorlatban

Értékelendő szempontok

- BH 2020.235.

A sérelemdíj mértékének meghatározásakor figyelembe veendő körülmények nem mindegyike áll okozati összefüggésben a sértettnél jelentkező hátrány nagyságával. Így a jogsértés ismétlődő jellegét akkor is értékelnie kell a bíróságnak, ha az nem volt kihatással a nem vagyoni sérelem nagyságára. A sérelemdíj mértékének meghatározásakor a jogintézmény büntető funkciójára is az okozott hátrány nagyságától függetlenül kell figyelemmel lenni

Sérelemdíj a gyakorlatban

Értékelendő szempontok

- Újdonság a magánjogi büntetés funkció
 - Szegedi Ítéltábla: kettős értékelés tilalma
 - Kérdés: elfogadható-e?
 - Kúriai döntés még nincs
-

Sérelemdíj a gyakorlatban

Előreláthatósági korlát

- Pfv. III. 21.585/2018/14.

Deliktuális kárfelelősségnél az előreláthatóság az oksági kapcsolat feltétele. Előreláthatónak tekinthető a káreseménynek az a következménye, amellyel az adott körülmények között a józan logika szabályai szerint, észszerűen számolni lehet. A testi épséghez, egészséghez (beleértve a lelki egészséghez) való jog sérelme esetén nem elfogadható az előreláthatóság szűk értelmezése.

Gyógyulási/túlélési esély elvétele

- érzékeny terület
 - természettudományos bizonyossággal nem modellezhető folyamatok
 - megítélése, feltételei nem különböznek az egészségügyi kártérítési ügyekétől
 - szerves jogfejlődés
 - 90-es évek végétől egységes legfelsőbb bírósági/kúriai gyakorlat
-

Gyógyulási/túlélési esély elvétele

- Probléma: az okozati összefüggés természettudományos bizonytalansága
 - Jogi megoldás: a a gyakorlat a gyógyulási, túlélési esélyt nem az okozatosság, hanem a felróhatóság körében értékeli
 - nem terheli a szakértelemmel nem rendelkező betege, illetve hozzátartozójára az egészségügyi szolgáltatás teljes folyamatának és az abban rejlő hibáknak a bizonyítását, hanem
 - elégségesnek találja, ha a károsulti pozícióban fellépő felperes azt bizonyítja, hogy a halál, egészségromlás a kezelés során, vagy azzal egy időben, azzal összefüggésben következett be,
-

Gyógyulási/túlélési esély elvétele

- ehhez képest az egészségügyi szolgáltatóra terheli a gondos eljárásának a bizonyítását, amely eredményeképpen a felelősség alól magát kimentheti.
 - Jelenlegi gyakorlat: az gyógyulási/túlélési esély védendő érték, de nem személyiségi jog
-

Gyógyulási/túlélési esély elvétele

Az esélyelvétel megalapozhatja a felelősséget:

Pfv. III. 22.375/2016/6.

Ha megállapítható az alperes felróható magatartásával okozott egészségkárosodás és a károsult kártérítési követelése ezen alapul, nem kerülhet sor arra, hogy a bíróság - kárként - csupán az esély elvesztését értékelje.

Gyógyulási/túlélési esély elvétele

Értékelés a felróhatóság körében:

Pfv. III. 20.190/2011/3.

Az esély elvesztésének bizonyítása nem a felperes kötelezettsége, azt pedig bizonyították, hogy az alperes kezelése során történt a beteg halála, jogi értelemben tehát a kár okozása bizonyított. A gyógyulási-életben maradási esély elvesztésének a kérdése a felróhatóság vizsgálatának a körébe esik.

(I. még: Legfelsőbb Bíróság Pfv.III.25.585/2000/5.,
Pfv.III.26.674/2000/7., Pfv.III.21.790/2007/3.,
Kúria Pfv.III.22.388/2016/6.)

Gyógyulási/túlélési esély elvétele

Kúria Pfv.III.22.375/2016/6.

A gyógyulási esély elvesztésének vizsgálata nem az okozati összefüggés, hanem a felróhatóság körébe tartozik. Ha van az egészségügyi ellátó részéről hiba, akkor az egészségügyi szolgáltató csak annak bizonyításával mentesülhet a felelősség alól, hogy a hiba nélkül sem maradt volna reális esély a gyógyulásra.

Gyógyulási/túlélési esély elvétele

Az esély mértéke:

Pfv.III.20.801/2011/3., Pfv.III.22.587/2017/8.

Kártérítési felelősségnek a gyógyulási (túlélési) esély elvesztése (csökkenése) csak akkor lehet alapja, ha az reálisan fennállt a károkozó magatartás időpontjában

Pfv.III.20.381/2015/4.

A reális esély jogi tartalmát abszolút módon meghatározni nem lehet, ennek mércéje nincs, de az adott tényállás mellett a bíróság meghatározhatja azt, hogy mikor vészett el az orvos hibájából olyan esély, amely akár a mértéke, akár a tartalma miatt kártérítési felelősséget keletkeztet, illetőleg mikor van szó olyan esélyről, amely nem jár felelősséggel.

Gyógyulási/túlélési esély elvétele

Az esély mértéke:

Pfv. III. 21.056/2020/9.

I. A reális, értékelhető esélyt nem lehet %-os mértékhez kötni. Minden esetben figyelemmel kell lenni az adott eset sajátosságaira, és az összes körülmény együttes értékelésével lehet állást foglalni abban a kérdésben, hogy adott esetben a betegnek lett volna-e reális esélye a gyógyulásra, állapotjavulásra.

Gyógyulási/túlélési esély elvétele

Az esély mértéke:

II. Egy, a szakértő által számszerűsíthetően nem véleményezhető, de mindenképpen csekélynek minősített esély, amelynek mértékén olyan súlyos tényezők rontanak mint a beteg természetes kórokú, súlyos betegségei, illetve életvitelbeli szokásai, nem tekinthető olyannak, amely időben elkezdett, megfelelő terápia esetén a gyógyulás valószínű, valószínűséghez igazodó lehetőségét jelenti. Az egészségügyi szolgáltató kártérítési felelősségét nem alapozhatja meg, ha a józan ész és belátás figyelembevételével időben elvégzett, adekvát kezelés esetén sem lehet reálisan számítani a beteg gyógyulására, állapotjavulására.

Genetikai, teratológia ártalommal született gyermekkel kapcsolatos igények

Genetikai rendellenesség fel nem ismerése

A szülők nem dönthetnek a terhességmegszakításról

Sérül az anya önrendelkezési joga és mintét szülő
családtervezéshez való joga

Az eü. intézmény felel az ebből eredő hátrányokért

Genetikai, teratológia ártalommal született gyermekkel kapcsolatos igények

Mi minősül kompenzálendő hátránynak?

- Nem vagyoni, sérelemdíj – egységes a gyakorlat (1/2008. PJE: a gyermek saját jogon NEM!)
 - Vagyoni károk: teljes felnevelés vs. többletfelnevelés költsége
-

Genetikai, teratológia ártalommal született gyermekkel kapcsolatos igények

Többször-felnevelési költség

Kúria Pfv.III.20.800/2013/7.

Pécsi Ítéltábla BDT 2012.2638.

Szegedi Ítéltábla Pf.I.20.222/2015/3.

Teljes felnevelés költsége

Kúria 11/2015. sz. polgári elvi határozat

Fővárosi Ítéltábla 7.Pf.20.501/2015/5.

Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.175/2016/5.

Genetikai, teratológiai ártalommal született gyermekkel kapcsolatos igények

2/2022. Jogegységi határozat

a genetikai, teratológiai ártalom következtében egészségkárosodottan született gyermek esetében az egészségügyi szolgáltató kártérítési felelősségének fennállása miatt kártérítésként fizetendő felnevelési költségről

Amennyiben az egészségügyi szolgáltató kártérítési felelőssége megállapítható amiatt, hogy a terhesgondozás során elmaradt vagy hibás orvosi tájékoztatás következtében az anya nem élhetett a terhességmegszakítás jogszabály által biztosított jogával, a genetikai, teratológiai ártalom következtében egészségkárosodottan született gyermek esetében a szülők kártérítésként az egészségkárosodással kapcsolatban felmerült többlet-felnevelési költségre, és nem a gyermek teljes felnevelési költségére tarthatnak igényt.

„Micsoda évek voltak!
Az új Ptk. kártérítési joga, a bírói gyakorlat változásai,
szemelvények a joggyakorlatból”

...és micsoda évek lesznek!

**Köszönöm
a megtisztelő
figyelmet!**

